

RUDAR

IMENOVANA NOVA UPRAVA RMU "BANOVIĆI"

**Proširićemo tržište i obezbijediti
potrebne količine uglja za održavanje energetske stabilnosti u FBiH**

ELVIR SALIHOVIĆ DIREKTOR RMU "BANOVIĆI"

**Kadrovske promjene su
pozicioniranje najboljih i najstručnijih
na odgovarajuća mjesta**

**Sigurna radna mjesta i plate
ostvarićemo samo pod uslovom
promjene svijesti i odnosa prema radu**

**Ključni problem RMU "Banovići"
je niska produktivnost zbog
broja zaposlenih**

PODZEMNA EKSPLOATACIJA UGLJA

**Proces revitalizacije jame
u završnoj fazi**

POVRŠINSKA EKSPLOATACIJA UGLJA OSTVARUJE IZUZETNE REZULTATE

**Uprkos problemima ostvarena
proizvodnja u okvirima
planiranih količina**

IMENOVANA NOVA UPRAVA RUDNIKA "BANOVIĆI"

ODRŽANA KONSTITUIRAJUĆA SJEDNICA UPRAVE RMU „BANOVIĆI“ d.d. BANOVIĆI

Devetog jula ove godine u prostorijama Direkcije rudnika „Banovići“ održana je konstituirajuća sjednica Uprave Društva, koja je, dan ranije, od strane Nadzornog odbora imenovana na mandatni period od 4 godine.

Na samom početku sjednice prisutne je pozdravio sekretar Društva, Emir Rahmanović i uputio iskrene čestitke novoizabranoj Upravi Rudnika na čelu sa Elvirom Salihovićem, direktorom Društva. Istakao je da su Elvir Jamaković, Izvršni direktor za tehničke poslove i Damir Mrkonjić, Izvršni direktor za investicije i razvoj novih djelatnosti, ostali na svojim dosadašnjim pozicijama. Na poziciju Izvršnog direktora za pravne i kadrovske poslove imenovan je Kenan Modrić, a funkciju Izvršnog direktora za ekonomske poslove u naredne četiri godine obnašat će Azur Bećirović.

Čestitku i dobrodošlicu novim članovima Uprave uputio je i novoizabrani direktor Društva Elvir Salihović, te naveo da je ovo jedan veliki zajednički projekat, kojeg su u planu uz korektnu saradnju i veliku angažovanost dovesti do zavidnog nivoa.

- Vodeći se ranijim saznanjima, mogu reći da nam predstoje teške odluke. Ključna stvar u poslovanju preduzeća je odnos proizvodnje i plasmata, na što ćemo posebno staviti akcenat. **Nastojat ćemo proširiti tržište i obezbijediti potrebne količine uglja za održavanje energetske stabilnosti FBiH.** Ovaj Rudnik ima kapacitet, dokaz za to je i činjenica da je prethodna Uprava na čelu sa Fadilom Kudumovićem

uspjela napraviti značajne pomake, posebno na proizvodnji uglja, iako je preduzeće zatekla u prilično haotičnom stanju. Ovom prilikom im čestitam na dobrim rezultatima postignutim u složenim uslovima, odnosno u vrijeme pandemije virusa COVID-19, kao i neprilikama izazvanim požarom u jami „Omazići“ – kazao je direktor Salihović.

Takođe je naveo da već sada jasno vidi smjernice prema kojima treba ići kada je u pitanju organizacija i produktivnost rada. Prvi korak svakako je odnos prema radu bez povlastica i sistema nezamjeranja. Jasno je dao do znanja da će se od strane nadređenih analizirati rad svakog pojedinca.

Nakon konstituisanja Uprave, u radnom dijelu sjednice razmatrane su i preostale tačke dnevnog reda, koje su se odnosile na upoznavanje novih članova Uprave sa trenutnim stanjem na proizvodnji uglja, stanjem u jami „Omazići“, te finansijskom položaju Društva.

Čestitke i uspješnu saradnju u ime predsjednika Nadzornog odbora Edina Kurtića, koji je iz opravdanih razloga izostao sa sjednice, prenio je sekretar Društva, dok je član Nadzornog odbora Amir Brigić u svom obraćanju na sjednici naveo da od Uprave očekuje zajedničko djelovanje na prevazilaženju problema i iskorištavanju pruženih prilika, jer je to jedini put koji vodi do uspješnosti poslovanja preduzeća.

RADNA POSJETA DIREKTORA PROIZVODNIM POGONIMA RUDNIKA „BANOVIĆI“

RAZMATRANA AKTUELNA PROBLEMATIKA I PREDSTAVLJENI PROIZVODNI PLANOVI ZA NAREDNI PERIOD

Novoimenovani direktor rudnika „Banovići“, Elvir Salihović, prve radne dane svog mandata iskoristio je za obilazak proizvodnih pogona, gdje se sa rukovodiocima i njihovim najbližim saradnicima upoznao o trenutnom načinu rada i funkcionisanja pogona. Razgovarali su o aktuelnoj problematici, kako bi utvrdili stvarno stanje te u budućnosti, zajedničkim aktivnostima, pronašli najbolja rješenja za nesmetano funkcionisanje.

Prilikom razgovora, istakao je da je obilazak pogona i utvrđivanje stvarnog stanja uslov za kvalitetno planiranje budućih aktivnosti i realno postavljanje ciljeva.

Prva zvanična posjeta, kako je očekivano, bila je pogonu „Podzemna eksploatacija uglja“, zbog specifične situacije izazvane požarom u jami „Omazići“. Direktor je prisustvovao sastanku Štaba službe spasavanja, te tom prilikom pružio podršku rudarima koji već mjesecima aktivno rade na osposobljavanju jamskih prostorija za pokretanje proizvodnje. Naglasio je da se moraju

uključiti svi raspoloživi kapaciteti i na najbrži način, u skladu sa principima, pravilima i zakonitostima struke, riješiti nastala situacija.

U nastavku radnih posjeta direktor Salihović boravio je i na pogonu „Površinska eksploatacija uglja“ gdje se upoznao sa stanjem na površinskim kopovima. Izrazio je volju za saradnju i razumijevanje u smislu potrebe za poboljšanjem uslova rada i nabavke prioritetne opreme. Iskoristio je priliku da pohvali dosadašnji rad uposlenika ovog pogona, posebno u vrijeme kada su površinski kopovi preuzeli kompletnu proizvodnju na nivou Rudnika.

Radna posjeta pogonu „Separacija“ protekla je u razgovoru oko planiranja intenzivnije proizvodnje visokokaloričnog uglja i plasmana uglja na domaće i inostrano tržište, vodeći računa da se u potpunosti i što kvalitetnije ispune zahtjevi potrošača. Razgovarali su i o povećanju isporuke uglja prema JP „Elektroprivreda BiH“ i „Sisecam Soda Lukavac“. Moralnu podršku na sastanku pružio je i načelnik općine Banovići dr. Bego Gutić.

Cilj pomenutih radnih posjeta bio je prvenstveno informisanje o cjelokupnom stanju u Rudniku i planovima rješavanja aktuelnih problema vezanih za stabilizaciju proizvodnje i povećanje plasmana uglja. Naglašeno je da se akcenat mora staviti na rješavanje dugogodišnjih nagomilanih problema, koji sada dolaze na naplatu, a koji će za sobom nužno povući i određene kadrovske promjene, ovisno o radu i produktivnosti rada.

Nakon završenih sastanaka direktor Društva utvrdio je da radnici u proizvodnji i radnici na održavanju nemaju adekvatan tretman kakav zaslužuju i da će u narednom periodu raditi na poboljšanju standarda upravo tih zaposlenika.

ELVIR SALIHOVIĆ DIREKTOR RMU "BANOVIĆI"

RMU "BANOVIĆI" OSTAT ĆE STUB ENERGETSKE STABILNOSTI FBIH UZ MAKSIMALNU DRUŠTVENU ODGOVORNOST PREMA ZAJEDNICI

Od sredine jula tekuće godine RMU „Banovići“ d.d. Banovići pod vodstvom je nove Uprave, imenovane od strane Nadzornog odbora na mandatni period od četiri godine. Na čelu novoimenovane Uprave je Elvir Salihović, diplomirani ekonomista, koji je 09. jula preuzevši funkciju generalnog direktora firme, preuzeo veliku obavezu i odgovornost prema kolektivu.

Nakon uvida u realno finansijsko, proizvodno i organizacijsko stanje u Rudniku, generalni direktor za list „Rudar“ iznio je svoj prvi dojam, kao i plan na osnovu kojeg će aktivno i dinamično krenuti u realizaciju reorganizacije i revitalizacije kolektiva.

Obzirom da je ovo prvi zvanični intervju, direktor Salihović iskoristio je priliku da tradicionalnim rudarskim pozdravom SRETNO pozdravi sve banovićke rudare i poželi im sreću u narednom periodu, kada će zajedničkim snagama preduzeću nastojati vratiti položaj koji mu pripada.

Ocjena finansijskog stanja Rudnika izrazito zabrinjavajuća

Na početku razgovora analizirao je poslovne tokove Rudnika po različitim aspektima, a prvobitno se osvrnuo na finansijsko stanje koje nije zadovoljavajuće i koje zasigurno predstavlja prijetnju stabilnosti preduzeća.

- Finansijske su trenutno jedan od najvećih problema sa kojim se susrećemo. Uzroci ovakvog stanja su zaduženja iz 2017., 2018., 2019. i prve polovine 2020. godine, kada su usljed potpisivanja ugovora vezanih za Transportni

sistem za odvoz jalovine, od strane tadašnje Uprave, stvorene obaveze bez prethodno obezbjeđenih sredstava i revolving kredit u iznosu oko 10 miliona KM, koji je potrošen ranijih godina, a 31.12. ove godine u cjelokupnom iznosu stiže na naplatu. Samo po osnovu ove dvije stavke do kraja godine potrebno nam je 20 miliona KM, koje nemamo na raspolaganju. Bitno je napomenuti da se na finansijsko poslovanje preduzeća odrazilo i sniženje cijena isporučenog uglja za prosječno 10 KM po toni. Kada sumiram sve prethodno navedeno, razumljivo je da je ocjena finansijskog stanja Rudnika izrazito zabrinjavajuća – kazao je direktor Salihović.

Ključni problem RMU „Banovići“ je niska produktivnost rada zbog broja zaposlenih

Finansijske su problem, ali ključni problem je niska produktivnost rada i veliki broj zaposlenih, od kojih jedan dio zaposlenika svojim radom ne uspijeva zaraditi platu. Ovim problemom ćemo se u narednom periodu ozbiljno pozabaviti na način da definiramo neproduktivna radna mjesta, te da ih kroz sistematizaciju učinimo korisnim i produktivnim.

Uzrok negativnog finansijskog rezultata je smanjenje prihoda po osnovu dostignute cijene uglja

Kada je u pitanju finansijski rezultat presudan uticaj imale su dostignute cijene uglja što po ugovorima, što po kvalitetu isporučenog uglja.

- Smanjenje prihoda zbog dostignute cijene uglja po ugovoru i kvalitetu odrazilo se na poslovni rezultat preduzeća više nego ranije pomenuta problematika, zbog čega će se u narednom periodu posebna pažnja usmjeriti na poboljšanje položaja RMU „Banovići“ u odnosu na strateške kupce, ugovaranjem realne cijene uglja. Razgovarat ćemo sa predstavnicima JP „Elektroprivreda BiH“ i predstavnicima Ministarstva energije, rudarstva i industrije, da iznađemo najbolji modalitet odnosa Rudnik - JP „Elektroprivreda BiH“. Smatram da Uprava ima dovoljno snage, znanja i kapaciteta da prevaziđe aktuelne probleme i u narednom periodu ostvari povoljniji položaj Rudnika na tržištu – dodao je direktor Rudnika.

U daljnjem razgovoru, kao uzrok finansijske destabilizacije, spomenuo je i povećanje plata i naknada radnicima u 2020. godini, kojeg nije bilo ranijih godina ali koje je, kako kaže, jedino opravdano finansijsko opterećenje u prethodnom periodu.

Pored navedenih finansijskih problema direktor Salihović dužnost je preuzeo u specifičnim okolnostima, odnosno u vremenu kada je zbog izbijanja požara u jami „Omazići“ obustavljena proizvodnja jamskog uglja, a cjelokupna planirana proizvodnja prebačena na površinske kopove.

- Sa aspekta proizvedenih količina smatram da je proizvodnja uglja na zadovoljavajućem nivou, uzme li se u obzir vanredno stanje izazvano požarom u jami „Omazići“. Bitno je napomenuti da je u toku proces revitalizacije jame, te da se za nekoliko mjeseci očekuje vraćanje jamske proizvodnje uglja i uspostavljanje normalnog proizvodnog procesa na nivou Rudnika. Ovo je idealna prilika da pohvalim radnike pogona „Površinska eksploatacija uglja“ i da im čestitam na ostvarenim rezultatima – rekao je direktor rudnika „Banovići“.

Na pitanje o plasmanu uglja i mogućem remontu termobloka 6 TE Tuzla, koji znači i smanjenje količina isporuke banovičkog uglja, osvrnuo se na nedavnu posjetu generalnom direktoru JP „Elektroprivreda BiH“ Admiru Anđeliji, gdje je jedna od tema razgovora bila upravo pomenuta problematika.

- Nedavno sam bio u posjeti direktoru Anđeliji i razgovarali smo o čitavom setu pitanja od interesa za Rudnik i JP „Elektroprivreda BiH“, te smo se osvrnuli i na remont bloka 6 TE Tuzla, čiji početak radova je planiran iduće godine. Nastojat ćemo se pripremiti za taj scenarij, na način da ćemo tražiti alternativna tržišta, kroz diverzifikaciju tržišta i plasman uglja u TE Kakanj – dodao je Salihović.

Preuzimanjem funkcije upravljanja Rudnikom na početku mandatnog perioda iskristalisali su se i ključni problemi, koji će se morati u što kraćem roku rješavati, počevši od likvidnosti poslovanja do pronalazjenja kreditora.

- Uprava društva trenutno ima poteškoće oko pronalazjenja kreditora zbog globalnih kretanja, gdje je stvorena situacija da banke ne žele finansirati rudarski sektor. Postoje i problemi organizacijske prirode kao što su nedostatak odgovornosti, tromost sistema, nefunkcionalni sektori i latentna opstrukcija kroz neformalne organizacijske strukture unutar kolektiva, čije su dobre namjere i iskrenost upitne. Takođe, trenutno veliki problem predstavljaju i smanjeni prihodi u iznosu od 10 miliona KM za prvih 6 mjeseci tekuće godine, te ostvareni gubitak od 5,7 miliona KM za isti period, kao i problem opreme koja nije na vrijeme završena. Funkcionišem na principu problem – prilika, tako da svaki od navedenih problema za mene predstavlja priliku da kroz rješavanje istih unaprijedimo poslovanje, stoga ćemo nastojati da do kraja godine konsolidujemo i stabilizujemo poslovanje, obezbijedimo tekuću likvidnost, zatvorimo finansijsku konstrukciju za Transportni sistem, pustimo u pogon jamsku eksploataciju uglja i sigurno, ono što je meni i najbitnije,

obezbijedimo plate i benefite radnicima, zatim načinimo organizacijsko „buđenje“, jer ovo je jedna kompleksna, predimenzionirana i izrazito troma organizacija – navodi Salihović.

Kada se kaže organizacijsko „buđenje“ potrebno je istaći da nijedno produktivno radno mjesto ne smije i neće doći u pitanje, ali se organizacijska svijest mora podići na nivo koji će omogućiti realizaciju postavljenih ciljeva, odnosno probuditi svijest radnika da plate i benefiti, te stabilnost poslovanja zavise isključivo od produktivnosti i rezultata njihovog rada.

VRIJEME KOMFORA I NEODGOVORNOSTI JE IZA NAS, TREBAMO SE OKRENUTI REZULTATIMA POSLOVANJA

Organizacijsku strukturu zatekao je u veoma lošem stanju, koja je, kako navodi, prouzrokovana nepoštivanjem hijerarhijskih linija, što dovodi do neodgovornosti i nediscipline uposlenika, a u konačnici i do smanjenja produktivnosti ostvarenih poslovnih rezultata.

- Primarni cilj nam je zadržavanje dostignutog broja zaposlenih, ali siguran sam da će biti određenih kadrovskih promjena, posebno po pitanju neproduktivne administracije. Da će biti teških odluka na svim poljima, pa i na polju kadrovskih pitanja, siguran sam da hoće, ali zbog uspostavljanja funkcionalne organizacijske strukture, kojom će biti jasno definirane ovlasti, hijerarhija i uloga svakog radnika, ja sam spreman da ih donesem, a Uprava sprovede. ***Kadrovske promjene su pozicioniranje najboljih i najstručnijih na odgovarajuća mjesta.*** Sistematizacija radnih mjesta nam je neophodna, jer je sama organizacija nedovoljno funkcionalna, a imamo cilj da na različite načine vrednujemo radnike od zaposlenika i da kroz sistematizaciju povećamo plate produktivnim radnicima, odnosno za produktivna radna mjesta, misleći i na proizvodnju i na administraciju. ***Radnici na produktivnim radnim mjestima ne trebaju brinuti o smanjenju plate.*** Radna mjesta moraju biti neupitna, ali će se zahtijevati da svaki radnik adekvatno odgovara postavljenim zadacima. Poručio bih radnicima da je vrijeme komfora i neodgovornosti iza nas, te da se svako od nas treba okrenuti ka ostvarenju ciljeva i dobrih rezultata poslovanja – istakao je Elvir Salihović.

Uprava Društva će insistirati na promjeni organizacijske strukture, što podrazumjeva promjenu korporacijske kulture sa stanja „sigurne plate i benefiti bez obzira na rezultate“ u stanje „rezultati za sigurnost radnih mjesta i benefita“.

Za kraj još jednom je istakao da je stanje u Rudniku zabrinjavajuće, ali da bojazni o budućnosti nema, jer Uprava Društva i menadžment na svim nivoima, učinit će sve da prevaziđu zatečenu problematiku i stabilizuju poslovanje preduzeća.

DOBRE VIJESTI IZ POGONA "PODZEMNA EKSPLOATACIJA UGLJA"

PROCES REVITALIZACIJE JAME U ZAVRŠNOJ FAZI

Jedan od zasigurno najvećih nemilih događaja koji će obilježiti tekuću poslovnu godinu u rudniku "Banovići" je izbijanje požara u jami "Omazići", krajem marta ove godine. Novonastala situacija iziskivala je brzo djelovanje svih uposlenika, posebno Štaba službe spasavanja, koji je formirao tim za rad na saniranju požara u jami, dok je s druge strane organizovana povećana proizvodnja uglja i otkrivke na površinskim kopovima Rudnika, kako bi se ispoštovali svi zacrtani planovi proizvodnje.

Uz maksimalnu angažovanost, dvadesetčetveročasovni rad na terenu Čete za spasavanje rudnika "Banovići" i veliko iskustvo učesnika na saniranju požara, 25. juna zvanično je stigla informacija da je požar u jami ugašen.

Nakon gašenja požara i niza provjera sigurnosti na teren je izašao federalni rudarski inspektor, izvršio uvid i utvrdio uzroke nastanka požara, poslije čega je uslijedila ubrzana priprema i sanacija radilišta za ponovno pokretanje proizvodnje jamskog uglja.

Zbog velikog interesa javnosti, ali i zbog širenja dezinformacija i plasiranja neprovjerenih informacija vezanih za izbijanje požara, kao i pritiska pojedinaca na Upravu Društva i članove Čete za spasavanje, nakon gašenja požara, zvaničnim saopštenjem za javnost obratio se Stariješina Čete za spasavanje RMU "Banovići" d.d. Banovići, Hasan Sejdinović.

Saopštenje prenosimo u cjelosti:

"Poštovani,
Želim obavijestiti užu i širu javnost o aktivnostima na gašenju požara u jami Podzemna eksploatacija uglja Rudnika mrkog uglja "Banovići" d.d. Banovići. Prije svega želim uputiti iskrene riječi zahvalnosti svim članovima Čete za spasavanje, članovima Štaba službe spasavanja, Upravi i Nadzornom odboru Društva na ogromnoj podršci i učešću u akciji gašenja požara.

Kao što je svima poznato, požar se dogodio 28.03.2021. godine od kada je prošlo više od četiri mjeseca. Požar je ugašen 25.06.2021. godine, a akcija gašenja požara podijeljena je u četiri faze.

I faza gašenja požara

Početno gašenje požara započeto je 28.03.2021. godine i trajalo je do 02.04.2021. godine. U tom periodu, poštujući propisane mjere sigurnosti, izvršeno je više pokušaja gašenja požara aktivnim metodama koje, nažalost, nisu dale uspjeha. Razlozi neuspjeha aktivnih metoda gašenja požara su sljedeći:

- Uticaj požarne depresije na ventilacioni sistem jame,
- Povećanje temperature jamskog vazduha na mjestu gašenja požara,
- Velike koncentracije požarnih gasova i dima koje su onemogućavale vidljivost i bezbjednost članova Čete u akciji gašenja požara,
- Rast izdvojene koncentracije eksplozivnih gasova prema donjoj granici eksplozivnosti, kretanje eksplozivnih gasova prema požarnom prostoru i reverzija zračne struje pod uticajem požarne depresije u požarnom prostoru prema eksplozivnim gasovima van požarnog prostora,
- Prodor požara u glavnu izlaznu zračnu struju,
- Onemogućavanje puteva sigurnog povlačenja u slučaju opasnosti po članove Čete za spasavanje u akciji gašenja požara.

Uzimajući u obzir navedene faktore Štab službe spasavanja je u noći 02.04.2021. godine na 03.04.2021. godine donio tešku Odluku o prekidu aktivnog načina gašenja požara, povlačenju svih ekipa Čete za spasavanje iz jame, odnosno isključenju glavnog ventilatorskog postrojenja jame, izolaciji kompletne jame zidanim negorivim pregradama i kontrolisanom upuštanju vode u požarni prostor.

Napominjem da je akcija aktivnog gašenja požara obustavljena zbog sigurnosti članova Čete za spasavanje koji su učestvovali u gašenju i zbog onemogućavanja požara da trajno ošteti glavno ventilatorsko postrojenje jame.

II faza gašenja požara

Od 02.04.2021. godine do 03.05.2021. godine korištene su pasivne metode gašenja požara i to:

- Smanjenje pristupa kisika u požarno područje,
- Kontrolisano upuštanje vode u revir Zapad,
- Inertizacija inertnim gasovima (mi smo koristili azot),

Dobijeni su sljedeći efekti:

- Požar u nižim kotama požarnog prostora lokalizovan je i ugašen vodom čime je onemogućeno njegovo širenje prema otkopnim i pripremnim radilištima u reviru Zapad,
- Požar u višim kotama požarnog područja ugašen je inertizacijom pomoću azota i smanjenjem dotoka kisika u požarno područje,
- Elektro mašinska oprema u reviru Zapad sačuvana je od požara, ali i od vode, jer smo na osnovu operativnih rudarsko

geoloških podataka o prostornom položaju radne sredine i aktivnih prostorija u reviru Zapad, te kapaciteta svih cjevovoda kojima je voda upuštana u jamu u svakom momentu imali informaciju o nivou vode u reviru Zapad. Na taj način elektro mašinska oprema u reviru Zapad nije potopljena.

III faza gašenja požara

Od 03.05.2021. godine do 29.05.2021. godine izvršeno je otplinjavanje pristupnih prostorija požarnom prostorom:

- Rudarske prostorije ulazne i izlazne zračne struje jame,
- Rudarske prostorije razrade jame,
- Rudarske pristupne prostorije prema požarnom prostoru.
- Omogućeno je ispumpavanje vode iz revira Zapad i Glavnog vodosabirnika van jame. Na taj način održavamo konstantnim nivo vode u vezno ventilacionom prekopu Zapad koji nam omogućava dalje postupanje na sanaciji požarom zahvaćenih rudarskih prostorija, kao i onemogućavanje potapanja elektro mašinske opreme u reviru Zapad.

U ovoj fazi gašenja požara požarni prostor je lokalizovan i izolovan u dužini od 130 m.

IV faza gašenja požara

Od 29.05.2021. godine do 25.06.2021. godine izvršeno je gašenje požara u jami.

U ovoj fazi gašenja požara u jami napomenuo bih poteškoće sa kojima smo se uspješno izborili. Požarni prostor u ventilacionoj prostoriji otkopnog polja Z2, (Zaobilaznom hodniku) dužine 130 m bio je izolovan zidanim negorivim pregradama i cijelo vrijeme tretiran je injektiranjem pomoću inertnih materijala, (pijesak i voda), a tri puta je tretiran i inertnim gasom azotom (N2).

Problemi u gašenju požara u navedenoj prostoriji ogledali su se u sljedećem:

-Tokom perioda gašenja požara u Zaobilaznom hodniku imali smo konstantnu tihi oksidaciju uz izdvajanje požarnih plinova, a poteškoće su nam stvarali i eksplozivni gasovi koji su se povremeno izdvajali u požarnom prostoru. Zbog toga se na osnovu odluka Štaba službe spasavanja postupalo oprezno uz pridržavanje svih mjera sigurnosti po članove Čete koji su vršili akcije gašenja požara.

-Otežavajuća okolnost bila je mala debljina zaštitnog stuba između požarnog prostora i aktivnog dijela jame koji se provjetrava protočno, mehaničkom depresijom glavnog ventilatorskog postrojenja jame, što je uslovljavalo blago nekontrolisano prostrujavanje kisika u požarno područje i podržavanje tihe oksidacije u zatvorenom požarnom prostoru.

-Obzirom da naša jama na osnovu podjele po dubini spada u plitke jame uticaj promjena atmosferskog pritiska potpomognut uticajem požarne depresije iz zatvorenog požarnog prostora, uslovljavao je blago nekontrolisano prostrujavanje kisika u požarno područje i podržavanje tihe oksidacije u zatvorenom požarnom prostoru.

Uzimajući u obzir navedene faktore, uvažavajući rudarsku nauku iz oblasti gašenja požara u zatvorenim požarnim prostorima, jedini način gašenja požara u navedenom požarnom prostoru bio je pasivnim metodama, (smanjenje dotoka kisika koliko uslovi na terenu dopuštaju, kontrola požarnog područja prenosnim ručnim instrumentima za indikaciju gasova, laboratorijskom analizom gasova iz požarnog područja, inertizacija inertnim materijalima).

25.06.2021. godine zajednička ekipa Štaba službe spasavanja i Čete za spasavanje nakon dobijenih rezultata laboratorijskih analiza gasova iz zatvorenog požarnog prostora koje su bile povoljne sa stanovišta koncentracija požarnih i eksplozivnih gasova izvršila je prospekciju zatvorenog požarnog prostora. Prospekcijom je utvrđeno da je navedeni požarni prostor zapunjen inertnim materijalom, a koncentracija požarnih i eksplozivnih plinova u Zaobilaznom hodniku i Transportnom niskopu otkopnog polja Z2 pala je na nulu. To su rudarske prostorije koje su najviše bile pogođene požarom.

Odgovorna lica iz federalne rudarske inspekcije izvršila su pregled mjesta nastanka požara, nakon čega je Štab službe spasavanja nastavio sa daljnjim postupanjima na sanaciji požarom zahvaćenih rudarskih prostorija da bi se u što skorije vrijeme nastavilo sa svim tehnološkim procesima. Nakon više od tri mjeseca borbe i ulaganja maksimalnih napora na gašenju požara, prema objektivnim predviđanjima, proces sanacije prostorija trajat će približno toliko, kada bi se u rad ponovo mogla vratiti jamska proizvodnja uglja.

Do sada je urađen dobar dio posla, izvršeno je ispušavanje vode u Vezno ventilacionom prekopu 3, između Glavnog transportnog niskopa Zapad i Glavnog ventilacionog niskopa Zapad. Rekonstruisano je 53 metra transportne prostorije otkopnog polja Z2 iz Glavnog transportnog niskopa Zapad i stvoreni uslovi za ubrzanom rekonstrukcijom i izradom navedene prostorije kombajnom AM – 50 – Z – W.

Ispumpana je voda iz vezno ventilacionog prekopa Zapad čime je 30% vode koja je kontrolisano upuššana u jamu izbačena van jame. Prospekcijom navedene prostorije utvrđeno je da je Vezno ventilacioni prekop otkopnog polja 1 Z3-4 u zadovoljavajućem stanju i da nije pretrpio velika oštećenja nastala kao posljedica požara. U toku je instaliranje transportnih sredstava u reviru Zapad pomoću kojih će se transportovati materijal u toku sanacije dijela Vezno ventilacionog prekopa Zapad.

Započeto je ispušavanje vode iz otkopnog polja Z_{4/3} u kojem se nalazi kompleksno mehanizovano široko čelo čime će biti omogućen pristup elektro mašinskoj opremi u ovom otkopnom polju.

Nakon gašenja požara i prevazilaženja najtežeg perioda, na kraju želim da se u ime Štaba službe spasavanja i u svoje lično ime zahvalim na stručnoj i tehničkoj pomoći Federalnom ministru energije rudarstva i industrije, Nerminu Džindiću i njegovim saradnicima, Federalnoj rudarskoj inspekciji, akademskoj zajednici iz oblasti rudarstva, kolegama iz Rudarskog instituta "Tuzla", kolegama iz Rudnika "Breza", Rudnika "Kakanj", Rudnika "Zenica", Rudnika "Kreka" i Rudnika "Đurđevik." – stoji u saopštenju.

TOKOM POŽARA U JAMI "OMAZIĆI" NIJE DOŠLO DO UGROŽAVANJA ELEKTRO – MAŠINSKE OPREME

Oprema u rudniku "Podzemna eksploatacija uglja" sačuvana je i nije potopljena vodom. Aktivnosti na saniranju požarom

zahvaćenih rudarskih prostorija krenule su još intenzivnije, a njihovom rekonstrukcijom stvorit će se uslovi za pristup opremi i njenom ponovnom pokretanju u rad.

U razgovoru o trenutnoj situaciji u jami "Omazići", Izvršni direktor za tehničke poslove rudnika „Banovići“, Elvir Jamaković naveo je da je prethodni period za Rudnik bio izuzetno složen zbog nastanka i uslova gašenja egzogenog požara. Ističe da je požar uspješno ugašen pasivnom metodom gašenja i pored teških uslova rada koje su stvarali eksplozivni i zapaljivi plinovi.

Takođe napominje da su nedavno svi radnici, koji su zbog vanredne situacije bili raspoređeni na ostale pogone Rudnika, vraćeni na svoja radna mjesta, kako bi doprinijeli efikasnijoj sanaciji prostorija zahvaćenih požarom i što bržem vraćanju proizvodnje u jami.

POTPISAN UGOVOR O RADU SA 37 NOVIH UPOSLENIKA „PODZEMNE EKSPLOATACIJE UGLJA“

Polovinom jula ove godine potpisan je Ugovor o radu između direktora Društva, Elvira Salihovića i 37 nedavno primljenih radnika u pogon „Podzemna eksploatacija uglja“. Ranije potpisivanje Ugovora, Odlukom Uprave Društva, bilo je odgođeno zbog izbijanja požara u jami „Omazići“, prekida jamske proizvodnje i proglašenja vanrednog stanja.

Obzirom da je požar u jami ugašen i stanje stabilizovano, stekli su se uslovi za zasnivanje radnog odnosa i početka realizacije njihove obuke, odnosno uvođenja u posao i upoznavanje sa propisima zaštite na radu u rudarskom sektoru.

Devetnaestog jula ove godine, nakon jutarnje prozivke i prijema dobrodošlice od strane tehničkog rukovodioca pogona, Elvira Hasikića, radnici su raspoređeni na poslove u okviru pogona.

POVRŠINSKA EKSPLOATACIJA UGLJA OSTVARUJE IZUZETNE REZULTATE

KOPOVI NOSIOCI CJELOKUPNE PROIZVODNJE UGLJA NA NIVOU RUDNIKA

Na pogonu „Površinska eksploatacija uglja“ u posljednjih nekoliko mjeseci došlo je do naglog povećanja proizvodnje u cilju obezbjeđivanja dovoljnih količina uglja koje nedostaju obustavom proizvodnje iz podzemne eksploatacije. Naime, od mjeseca marta ove godine svi raspoloživi proizvodni kapaciteti angažovani su na aktivnom povećanju proizvodnje uglja sa površinskih kopova od oko 30% u odnosu na planirane količine, što za sada ide nesmetanim tokom. Tome svjedoče i procenti na ostvarenju proizvodnje uglja, koji su veći od planiranih.

- Proizvodnja uglja na površinskim kopovima Rudnika „Površinska eksploatacija uglja“ teče preko plana poslovanja za 2021. godinu. Planirana godišnja proizvodnja na uglju sa danom 03.08.2021. godine iznosi 740 682 tone rovnog uglja, dok je ostvarena proizvodnja na uglju 1 001 100 tona rovnog uglja, što u procentima iznosi 135,16%. Planirana godišnja proizvodnja na otkrivci sa 03.08.2021. godine iznosi 7 466 589 m³, dok je ostvarena otkrivka 6 801 689 m³ čvrste mase, što u procentima iznosi 91,09%.

Ovaj zaostatak na otkrivci je posljedica povećanog kapaciteta na uglju (nedostatak rovnog uglja iz jame "Omazići"), kao i nedostatak utovarnih kapaciteta, te ekstremno visokih temperatura i pregrijavanja mašina, koje se nakon određenog perioda moraju hladiti, što direktno utiče na njihovu raspoloživost. U narednom periodu očekujemo da ćemo nadoknaditi ovaj zaostatak i do kraja godine ispuniti plan kako na uglju tako i na otkrivci – rekao je tehnički rukovodilac Površinske eksploatacije uglja, Jasmin Jamaković.

Prateća problematika svakako postoji, ali se nastoji riješiti u što kraćem vremenskom roku bez ugrožavanja procesa proizvodnje. Završene su aktivnosti na popravci dva bagera koji su od ključnog značaja za proizvodnju otkrivke, bager Terex RH120 int. 1, Liebherr 9350 int. 2, dok su u toku aktivnosti na popravci bagera Marion 201, kao i na kamionima koji su u otkazu, većinom zbog čekanja na isporuku rezervnih dijelova. U cilju rješavanja problema pokrenut je i nalog za nabavku nove bušilice, sa

kojima su površinski kopovi u deficitu, a koje takođe utiču na plansko otkrivanje uglja.

Ono što je bitno napomenuti jeste da se radovi na saniranju kvarova većinom obavljaju u vlastitoj režiji, ali probleme stvaraju procesi nabavke potrebnih dijelova. Gdje god postoji mogućnost, u vlastitoj režiji radi se i na saniranju postojećih dijelova koji, nažalost, nisu u stanju dugotrajno pružiti pouzdanost mehanizaciji.

Nabavljen je i novi reduktor potreban za bager Liebherr 2, kao i ležaj okretnice za bager Terex 1. Za razliku od pomenutih bagera Marion 201 je bager koji zahtjeva mnogo veća ulaganja, obzirom da je nabavljen 1986. godine i da se potrebni dijelovi za njega više ne proizvode. Prilično je dotrajavao obzirom da je dugo godina bio nosilac proizvodnje otkrivke na površinskim kopovima. Trenutno je u otkazu zbog kvara na letvi, zupčanicima i donjem postolju, koji radnici pogona „Površinske eksploatacije uglja“ nastoje samostalno sanirati. Radovi su u toku i njegovo puštanje u pogon planirano je do kraja mjeseca avgusta.

Prema riječima Izvršnog direktora za tehničke poslove, koeficijent realizacije otkrivke je narušen, ali obzirom da slijede mjeseci sa povoljnijim vremenskim uslovima kao i aktivno saniranje kvarova na opremi, realna očekivanja su da će se procenat otkrivke u narednom periodu povećati.

- Napominjem da su dva nova buldozera japanskog proizvođača Komatsu D155AX-6, snage 264 kW i zapremine noža od 9,40 m³ u vrijednost oko 1,5 miliona KM, nabavljena u aprilu ove godine i montirana od strane dobavljača TEIKOM BiH d.o.o Sarajevo. U toku ove godine nabavljen je i grejder Caterpillar, pokretna cisterna za gorivo, te dva viljuškara. Djelimičnim rješavanjem problema pomoćne mehanizacije, odnosno nabavkom buldozera i pomenutih mašina, stvaraju se uslovi za podizanje procenta otkrivke - naveo je tehnički rukovodilac pogona „Površinska eksploatacija uglja“ Jasmin Jamaković.

U toku je priprema, odnosno otkrivanje bloka uglja u južnom reviru, na površinskom kopu „Turija“, te centralnog dijela ugljenog sloja na PK Grivice, koji će biti eksploatisani do kraja ove godine. Potrebno je istaći da rukovodstvo pogona „Površinska eksploatacija uglja“ smatra, da uz timski rad svih uposlenika i pored pomenute problematike trenutni kapaciteti kopova mogu nositi cjelokupnu proizvodnju uglja čak do kraja ove godine, te da zaostatak na realizaciji otkrivke nije nedostižan, što će u konačnici pokazati i mjesečni izvještaji poslovanja. Planirano je da se već od mjeseca avgusta krene sa prebacivanjem plana na proizvodnji otkrivke, a ono što je najbitnije održati će se kontinuirana i stabilna proizvodnja uglja.

Po svemu sudeći, tržišni zahtjevi biće ispunjeni. Konstantno se vrši komunikacija i organizacija rada sa pogonom „Separacija“, da bi se u datom momentu proizveo ugalj traženog kvaliteta i zadovoljila kalorična vrijednost za različite kupce.

Nedavno je na pogonu „Površinska eksploatacija uglja“ počela isporuka odlagača za potrebe transportnog sistema, a prema prognozama montiranje odlagača trajati će oko šest mjeseci. U nizu Transportnog sistema još uvijek nedostaje odlagališni transporter, koji je uslov za rad odlagača, zbog čega će se nastojati obaviti reparacija starih dijelova koje posjeduje Rudnik, da bi se postavio odlagališni transporter i Transportni sistem doveo u punu funkciju.

ZABILJEŽEN NEGATIVAN FINANSIJSKI REZULTAT OD 5,7 MILIONA KM

TRANSPORTNI SISTEM ZA ODVOZ JALOVINE NARUŠAVA LIKVIDNOST PREDUZEĆA

Da rudnik „Banovići“ prolazi kroz jednu od težih poslovnih godina pokazatelj je negativan finansijski rezultat poslovanja u prvoj polovini tekuće godine, u iznosu od 5,7 miliona KM. Uzroci ovakvog poslovnog rezultata, prije svega, leže u činjenici da su uslovi ugovora o plasmanu uglja sa strateškim partnerima, takvi da su objektivne projekcije za naredni period znatno smanjenje prihoda samo po tom osnovu.

Pored prethodno navedenog, jedan od uzroka negativnog finansijskog rezultata jeste i obustava jamske proizvodnje koja je za posledicu imala značajno smanjenje prosječne cijene uglja zbog lošije kvalitete, budući da je uglj proizveden u jami mnogo boljeg kvaliteta u odnosu na uglj eksploatisan na površinskim kopovima.

- Kada posmatramo kumulativ prvih 6 mjeseci 2021. godine ostvaren je ukupan prihod u iznosu od 63.953.382 KM i za 11% manji je od planiranog, te za 9,5 miliona KM manji od prihoda ostvarenog u istom periodu prošle godine, iako je u potpunosti ispunjen plan proizvodnje uglja. Iskazani ukupni rashodi iznose 69.610.424 KM i isti su za 7% manji od plana, te za 3,1 milion KM manji od rashoda ostvarenih za prvih 6 mjeseci prošle godine. Ostvareno smanjenje rashoda u prvom polugodištu tekuće godine u odnosu na isti period prošle godine, pri gotovo istoj ostvarenoj proizvodnji, rezultat je predanog rada na racionalizaciji troškova prethodne Uprave – kazao je Izvršni direktor za ekonomske poslove Azur Bećirović.

Međutim, negativan rezultat nije osnovni uzrok stanja u kojem se Rudnik nalazi, već je dobrim dijelom rezultat pogrešno postavljene koncepcije finansiranja Transportnog sistema, koji je ozbiljno narušio finansijsku stabilnost Rudnika „Banovići“ u ovom periodu.

- Ukupna vrijednost do sada potpisanih Ugovora za nabavku Transportnog sistema je 42.105.705,38 KM. Ugovori su potpisani u periodu od 03/2018 do 05/2020 god. Ove nabavke se većinom finansiraju iz kreditnih sredstava. Do sada je zaključeno ukupno 28,0 miliona KM kreditnih ugovora, a za realizaciju već potpisanih Ugovora za nabavku Transportnog sistema potrebno je zatvoriti finansiranje dodatnih 10,0 miliona KM. Ako se uzme u

obzir da se krediti otplaćuju već duži vremenski period, a da Transportni sistem stoji, odnosno ne donosi nikakve koristi, lako je doći do zaključka koliko se to negativno odražava na finansijsku sliku Rudnika.

Pored investicija u projekat Transportnog sistema, investicione nabavke (hidraulični bageri, damper kamioni, eksproprijacija) realizirane u periodu 7/2018 do 9/2019, takođe su finansirane dugoročnim kreditnim sredstvima koja Rudnik još uvijek otplaćuje. Ako na ovo pridodamo i obavezu po Sporazumu Zdravstvo i nezaposlenost, trenutna mjesečna rata po osnovu kredita iznosi cca 1,0 mil. KM.

Da situacija bude složenija, dva kratkoročna kredita u iznosu 9,4 mil. KM, koja su potpisana 2019. godine i zbog pandemije produženi 2020. godine, dolaze na naplatu u decembru 2021. godine. Banka, kod koje su otvoreni ovi krediti, zbog svojih ograničenja finansiranja crne energije, neće odobriti dodatno produženje roka za izmirenje ovih obaveza – navodi direktor Bećirović

Nova Uprava nastavit će pozitivnu praksu racionalizacije troškova, odnosno kroz detaljnu analizu kretanja troškova iste svesti u realne okvire, a sve u cilju ostvarenja što boljih rezultata poslovanja.

Bez obzira na tešku ekonomsku situaciju, Uprava će realizirati postavljene planove u smislu proizvodnje i plasmana, te se fokusirati na pronalazak novih, kako domaćih tako i inostranih kupaca sa kojima će biti ostvarene znatno bolje prodajne cijene uglja, što će u konačnici značiti i bolji finansijski rezultat - kazao je Azur Bećirović, Izvršni direktor za ekonomske poslove.

UPRKOS PROBLEMIMA OSTVARENA PROIZVODNJA UGLJA U OKVIRIMA PLANIRANIH KOLIČINA

Od mjeseca aprila ove godine proizvodnja uglja u rudniku „Banovići“ realizuje se u specifičnim uslovima. Naime, od izbijanja požara u jami „Omazići“ u potpunosti je obustavljena proizvodnja jamskog uglja, a teret plana ukupnih količina uglja na nivou Rudnika prebačen je na površinske kopove.

Međutim, četiri mjeseca nakon nastanka vanredne situacije, prema prezentiranim izvještajima o proizvodnji, može se konstatovati da su površinski kopovi u potpunosti odgovorili traženim zahtjevima.

Tokom mjeseca aprila plan proizvodnje uglja na nivou Rudnika prebačen je za 1,81%, odnosno proizvedeno je 134.049,2 tone separisanog uglja, dok je u mjesecu maju proizvedeno 128.786,6 tona separisanog uglja i zabilježen blagi pad od 2,19% u odnosu na plan.

Proizvodnja tokom mjeseca juna kretala se u okviru plana sa ostvarenjem od 100,01%, odnosno proizvedeno je 131.689,7 tona separisanog uglja, dok je u mjesecu julu došlo do određenog pada na proizvodnji uglja kada je proizvedeno 89,38% u odnosu na plan.

Kumulativno posmatrano od mjeseca januara do jula ove godine proizvedeno je 919.627,48 tona separisanog uglja, odnosno 97,11%, a u istom periodu realizovano 6.694.999 metara kubnih otkrivke.

- Sa proizvedenim količinama uglja redovno se izmiruju svi zahtjevi potrošača, a prognoze su da problematike po ovom pitanju neće biti ni u budućem periodu. Tehnološki procesi su podignuti na viši nivo, a zahvaljujući dodatnom angažmanu, te savjesnom i odgovornom pristupu Rudnik je za prvih sedam mjeseci ispoštovao kupce kako u isporučenim količinama tako i u asortimanu.

Ono na šta će biti stavljen fokus narednih mjeseci jeste povećanje realizacije otkrivke, na kojoj je u prethodnom periodu bilježen određeni pad – rekao je Izvršni direktor za tehničke poslove Elvir Jamaković.

U mjesecu aprilu realizovano je 1.007.560 m³ čvrste mase, odnosno oko 92 hiljade manje od plana, dok je u mjesecu maju otkriveno 99,81% u odnosu na plan. Mjesec juni je završen sa realizacijom otkrivke od 78,25% u odnosu na plan, a procenat realizacije otkrivke u mjesecu julu porastao je na 95,76% u odnosu na plan. Problemi sa raspoloživom mehanizacijom i učestalim kvarovima opreme na Površinskoj eksploataciji uglja posljednjih mjeseci dobrim dijelom uticali su na slabiju realizaciju otkrivke koja na kumulativnom nivou iznosi 90,88%.

Međutim, ostvareni rezultati tokom 17 dana mjeseca avgusta dobra su prognoza za sustizanje zaostataka i ispunjenje mjesečnih planova. U pomenutom periodu proizvedeno je 73.762,4 tona separisanog uglja i realizovano 529.260 m³ otkrivke.

SINDIKAT ZAPOSLENIKA RUDNIKA "BANOVIĆI" d.d. BANOVIĆI SVJESNI SMO SITUACIJE DA OD STABILNOSTI RMU "BANOVIĆI" ZAVISI EGZISTENCIJA SVIH RADNIKA

Svjesni smo teške situacije u RMU "Banovići" d.d. Banovići koju je zatekao menadžment na čelu sa direktorom Elvirom Salihovićem. Raduje nas činjenica da je menadžment spreman uhvatiti se u koštac sa problemima, kako bi svima nama obezbijedio egzistenciju i sigurna radna mjesta. Spremni smo da svojim

maksimalnim i nesebičnim angažovanjem pomognemo u tom procesu. Trudit ćemo se da svi naši članovi postanu svjesni da od stabilnosti Rudnika zavisi egzistencija svih radnika. Stoga, dajemo apsolutnu podršku Upravi RMU "Banovići" u radu i ispunjenju zacrtanih ciljeva.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA RMU "BANOVIĆI" d.d. BANOVIĆI

Sindikalna organizacija rudnika "Banovići" nije se odazvala našem pozivu da iskaže svoje mišljenje po pitanju trenutnog stanja, problematike i ideja za rješavanje problema u Rudniku.

Prema saznanjima od prethodnog direktora uprave Fadila Kudumovića, bili su nezainteresovani i u januaru tekuće godine, kada im je tadašnja Uprava tražila podršku i angažman u rješavanju problema vezanih za pregovore sa strateškim kupcima i ugovoranju cijena uglja koje su se

negativno odrazile na poslovanje Rudnika. Nezainteresovanost za stabilizaciju trenutnog stanja kao i za egzistenciju određenog broja radnika koje zastupaju, dokaz je da rukovodstvo ove Organizacije ne brine mnogo o svojim članovima, već isključivo o vlastitim interesima. Iskreno se nadamo da će se u dogledno vrijeme uključiti u rješavanje problema Rudnika, jer im je to u konačnici i osnovna obaveza.

